चन्द्रदर्शन कथा - स्कन्द पुराण

लेखक - गोविन्दराम ब्राह्मण प्रभाकर

पेज - 15 16x13.5x0.3 cm

ओं श्री गणेशाय नमः । नारायणाय नमस्कृत्य .....

इति स्कंदपुराणे चंद्र दर्शन कथा समाप्ता।

53

PRINTED BOOK

THE VEDIC PATH

Quarterly Journal of Vedic, Indological
and Scientific Research
Gurukula Kangri Vishwavidyalaya,
HARDWAR

To,

____

____

____

If not delivered, please return to :

Dr. R. L. Varshney
Editor, Vedic Path
'Dreamland'
P. O. Gurukula Kangri-249 404
HARDWAR, U. P., INDIA.

ॐ श्रीगणेशायनमः नारायणंनमस्कृत्य
नरंचैवनरोत्तमं देवींसरस्वतींव्यासंततोज
यमुदीरयेत् १ युधिष्ठिरोवाच कृतांजलि
पुटोभूत्वाजनार्दनंपरिपृच्छति उत्तमानां
तिपिश्चैवनारीणांचजनार्दनः २ त्वत्प्र
सादाच्चवैनूनंतरंतिभवसागरात् जना
र्दनोउवाच एतदेवपुरापृष्टंनारदादिम
हामुनिः कथयामासतत्सर्वंब्रह्मणोहि
नपृच्छतां ३ श्रुत्वावैनारदोराजन्पुण्या
नापुण्यमुत्तमं पुनःपृच्छतिधर्मात्मास
र्वलोकहितायवै ४ नारदोवाच उत्तम
स्यकुलेजन्मकेनधर्मेनप्राप्यते व्रतंचविधि
वत्सर्वंफलंचकथितामुनिः ५ ब्रह्मोवाच

कादशीव्रतमाहात्म्यंप्राप्यतेउत्तमोभवेत् त॥
थावैशाखिकंपुत्रकप्राप्तिव्यान्वितंव्रतं षष्ठी
व्रतंमहापुण्यंसर्वपापहरंपरं ६ पार्त्तिभिः
कृत्तमिदंराजन्सर्वपापप्रणाशनं इहलो
केकीर्त्तयंतिदेहांतेस्वर्गमदंतयं ७ नारदो
वाच षष्ठीव्रतस्यमाहात्म्यंनश्रुतंचम॥
याप्रभो कोदेवपूजयेतत्रकिंविधानंकथ
स्वमे ८ [illegible]सपुरानाम्नानगरीवहुरत्न
विभूषिता तत्रासीद्ब्राह्मणोराजन् सोत्त
मोनामविश्रुतः ९ तत्रपत्नीसुरूपाचसुम
नानामनामतः प्राषाढेपंचमेपदेश्राद्धं
तस्यसमागतः १० प्रामंत्रितास्तेनविप्रा
पंचैसत्तातत्पादशः श्राद्धेविघ्नसमुत्पन्न
तस्यभार्यारजस्वला ११ [illegible]

स्यानकृपितं केनकञ्चित् भोजयित्वाब्राह्म
णाकेनभुक्तंतस्त्रीचरित्रकं १२ विसर्जिता
द्विजाः सर्वे दंपत्यो शेषभोजनं कालेनैवम
नासापिपापिष्ठापापचारिणी१३ तस्यपापप्र
भावेनवियोनित्वमुपागता मातंगस्यकु
लेजन्मसाभवत्पुरेद्विजः १४ मातंगस्यगृ
हेदृष्ट्वासूर्यविंवनिरीक्षयेत् अप्रच्छाद्यपशेनं
कृत्वासचासीजलमाविशेत् १६ तेनपाप
प्रभावेनचंडालीयोनिगच्छति चांडालस्यकु
लेजन्मसप्तजन्मपुनःपुनः १७ वैश्वदेवांत
रेकालेनित्यसातत्रगच्छति अप्रमर्षपूरितोजं
तुः विप्रः विवादंकुरतेसदा १८ हेचंडालीदु
राचारीकिमर्थगृहमागता चंडालीदर्शनं

कृत्वापापंभवतिदारुणं तैस्यस्मरणमात्रे
णजातिस्वाहास्वधास्तथा राज्ञोत्वगृंनरे
तस्यमातंगीसमुपागता २० जागतोसित्वयापु
त्रकिंवामृतोममप्रियः अहंत्वनरकेघोरेवि
योनौसमुपागता २१ प्राषाढेपंचमेपदेष्ट्रा
ऽकंतस्यसमागताः श्राद्धेविघ्नोसमुत्पन्नेरे
स्थलाहंभवनेदा २२ तेनपापप्रभावेनवि
योनौसमुपागता चेदनष्टश्रीवृत्तस्यैवेत
स्यपुण्यप्रयच्छमे २३ तस्यपुण्यप्रभावेनअ
हंस्वर्गंगमिष्यति तस्यतत्रिव्यतीर्थावसिष्ठ ता
स्यायूमेगतः २४ वशिष्ठोप्राप्यितोतेनस्व
मातुर्हैतकारणं पूर्ववृत्तांतकथितंमाता
मेईदृशीकष्टं २५ वशिष्ठः तदमुत्वात्

२

श्रुत्वा उपायं च वदामि तेन षष्ठीयुतं करो
त्यानेनास्य मुक्तिर्भविष्यति चैत्रादयो ये वै तु
लोयां ते मासाश्च मन्वन्तरपउद्के दत्तमाने
पिमानामुक्तिर्गतानदा २८ श्रुत्वानेन युधिष्ठिर उवाच =
नन्कृतं तेन ज्ञानेनास्य च को विधिः विधिना
केन कर्त्तव्यं कस्मिन्मासे चकार येन श्रीभ
गवानुवाच मासे भाद्रपदे षष्ठी सुक्लैपदे
नृपोत्तमः कथां श्रुत्वा विधानेन सूर्यस्यार्घ्ये निवेदयेत
२९ भानुर्हंसः सहस्रांशुस्तपनः सविता
रविः कर्मसाक्षी जगच्चक्षुदुरं श्रुत्रयीतनु
३ः प्रद्योतनो दिनम[illegible]णिः पूषा विष्णु
सनातनः इत्येते द्वादशादित्याः कश्य
पेयाः प्रकीर्त्तिता ३१ एते सूर्यनामानि

स्मरेत्स्वर्गमाचरेत् रात्रौ चंद्रे च दातव्योऽघ्र
र्घोऽथारोग्यहेतवे ३२ चंद्रोदये तु वेलायां
रक्तचंदनमिश्रितं ऽर्घ्यं प्रदा[illegible]पयेत् चै
व मुदिते च निशाकरे ३३ क्षीरोदार्णसमु
द्भूत्वा ऽत्रगोत्रसमुद्भवः गृहाणार्घ्यं प्रा
पुं [illegible]कायरोहिणीसहितप्रभो ३४ एवं व्रतं
कृतं येन ईदृशं लभते फलं विद्यावान्भ
वेन्नारी पुरुषस्त्री संयुतः ३५ मनोवांछि
तफलं तस्य सर्वदारिद्रनासकः व्रतपु
ण्यप्रसादेन सर्वान्कामान्पुय[illegible]ति ३
६ इति श्री चंदनषष्ठीकथा संपूर्णं ॥

ॐ श्रीगणपतये नमः ॥ अथ सिद्धिविनायककथा
लिख्यते भाद्रशुक्लचतुर्थी - दिने तत्रो चंद्रदर्श
नं निषिद्धम् हेमाद्रौ भविष्योत्तरे प्रोक्तं मासे भा
द्रपदे शुक्ला शिवलोके प्रपूजिता चतुर्थी नृप
शार्दूल तिथीनामुत्तमा तिथिः १ तस्यां स्नानं त
था दानं स्नोपवासोर्चनं तथा क्रियमाणं शतगु
णं प्रसादाद्दंतिनः किल २ अस्यामेव चंद्रदर्शने
दोषमाह पराशरः कन्यादित्ये चतुर्थी तु शुक्ले
चंद्रस्य दर्शनं मिथ्याभिदूषणं तस्य यो भिपश्यत्
तं विधं ३ विष्णुपुराणीयवाक्यं सिंहः प्रसेन
मवधीः सिंहो जांबवता हतः सुकुमारक मारो
दीस्तव ह्येष स्यमंतकः ४ अथ स्यमंतकोपाख्या
नम् नंदिकेश्वर उवाच शृणु षड्वक्त्र चित्तेन
गणेशव्रतमुत्तमम् चतुर्थ्यां शुक्लपक्षे तु सदा

कार्यप्रयत्नतः ५ सनत्कुमारोयोगीन्द्रयदीछेछ्रु
ममात्मनः नारीवापुरुषोवापिकुर्याद्व्रतमनुत्तमं
मोचयित्वाऽश्रुविप्रेंद्रसंकष्टाद्व्रतेनैनरं ऽपुपवा
दद्धरं चैवसर्वविघ्नविनाशनं ६ कांतारे विषमे
देपिगृहेराजकुलेतथा सर्वसिद्धिकरं चैवव्रता
नामुत्तमंव्रतं ७ मज्जाननप्रियंचाप्यन्निषुकेषु लो
विश्रुतम् ऽपुतोनविद्यतेब्रह्मन्सर्वसंकष्टना
शनम् ८ शनत्कुमारउवाच केनचात्रपुरा
चीर्णंमर्त्यलोकेकथंगतं नंदिकेश्वरउवाच
चक्रेव्रतंजगन्नाथोवासुदेवःप्रतापवान् ऽपुरादि
ष्टंनारदेनैववृष्णालांछनशांतये सनत्कुमा
रउवाच षड्गुणैश्वर्यसंपन्नःसृष्टिसंहारकार
कः वासुदेवःजगद्व्यापीप्राप्तवान्लांछनंक

थे । ततस्तासमर्पमाख्याने बृहित्वे नदिकेश्वर नंदिके
श्वर उवाच भुवो भारावतारार्थं वासुदेवसुतावुभौ रा
मकृष्णौ समुत्पन्नौ पद्मनाभहलायुधौ १५ जल
धिं धुभयात्कृष्णो द्वारकां समकल्पयत् विश्व
कर्माणमाहूय पुरीं हाटकनिर्मितां १६ तत्र षो
डशसाहस्रं स्त्रीणां चैव सुनादिकं भवनानिम
नोज्ञानि तेषां मध्ये विकल्पयत् १७ यादवा
नां च षट्पंचाशत्कोटयः निवसंति हि अन्ये
पि बहवो लोकाः वसंति विजनेश्वराः १८ यत्किं
चित्त्रिषु लोकेषु सुंदरं तत्र दृश्यते सत्राजित्प्र
सेनाख्यौ पुत्रौ उग्रस्य विश्रुतौ १९ सत्राजितस्त
पसोये सूर्यमुद्दिश्य बुद्धिमान् व्रतेनिरसने कृ
त्वा सूर्ये संवकल्लोचनः २० ततः प्रसन्नो भगवान्

सव

सत्राजितपुरः स्थितः सत्राजितोपितुष्टाव दृष्ट्वा
देवं दिवाकरं २१ तेजोराशे नमस्तुभ्यं नमस्तेवि
श्वतोमुख विश्वव्यापिनमस्तेस्तु सर्वदेवनमोस्तु
ते काश्यपेयनमस्तेस्तु नमस्तेचंडरोचिषे २२
त्रयीमयाय देवाय नमस्ते विश्वरूपिणे प्रसीद
याहि देवेश सुदृष्ट्या मां दिवाकर २३ तत
सूर्यः प्रसन्नात्मा सत्राजितमुवाच ह स्निग्ध
गंभीरया वाचा तपसा परिपूजिता २४ वरंवू
हि प्रसन्नोस्मि यत्तेमनसि वर्त्तते २५ सत्राजित
महाभागतुष्टोहं तव निश्चयात् स्यमंतकम
णिं देहि यदि तुष्टोसि भास्कर २६ ददौ तस्य
चतद्रत्नं स्वदेहाद्वतार्य सः सूर्य उवाच भारा
ष्ट्र कं प्रातमितं स्रवंते सौ महामणिः २७ शुचिष्म

नात्वयाघार्य्योरत्नमेतन्महोत्तमं सत्राजितन्न
लेनैव ग्रमुचंहंतिमानवं २८ इत्युक्तोंतहृद्ये
द्वैवोतेजोराशिर्दिवाकरः तेकंठरत्नेज्वलनमा
नरूपपुरीनमस्कृत्यविवेशासत्वरम् दृष्टातु
लोकःनभसोदिवाकरंभूम्यागतेप्रत्यवने,
जिरेजनाः २९ समागतोयंहरिदस्वदीधि
तिःजनार्दनंदृष्टुमितीहमेनिरे श्रुत्वाहृ
ष्टान्तुतंकृष्णः सभांप्रतिसमागतं ३० प्रो
वाचसभ्यान्श्रीकृष्णः नायंसूर्योसमाग
तः सत्राजितोयंमणिनासमागतःसूर्यस
मादृष्यस्यमंतकंलमेन् ३१ स्यमंतकं
महारत्नंदृष्टातत्कंठभूषणं स्वग्रहांचके
जगन्नाथोगुणवंतंमहामणिं ३२ सत्रमव

जितोपि कृष्णस्य हार्द्दिक्यो त्वामकामना: श्व
वत्तार्थ्यं मणिं कंठात् प्रसेनाय ह्रद्दौ ततः ३
३ प्रसेनाय ह्ददौ भ्रात्रे शुचिनाधार्यतां त्व
या शुचि विंमार यत्येष मणि: परमतेज
सा ३४ कृष्णोपि याचयत्येनं रदितन्याप्र
यत्नतः सूतेस्वर्ण्णितपाचान्य गुणासंति
महामणौ ३५ नाधयो व्याधय द्वाकजायें
नेपूज्यतेमणि: यत्रस्थाने प्रयत्नेन देवोव
र्षतिसर्वदा ३६ मणिरत्ने गुणायुतंत्व
मेनं रक्षनामिते स्वयं धार्यो प्रवा पूज्या
न देया कस्यचिज्जने ३७ इत्युक्तोसत्तुज
ग्राह प्रसन्नास्ना मणिं ततः एकदा कंठ
देशेनु दिव्यामणिस्य मंतके ३८ मृग

याक्रीडनार्थमययौ कृष्णेनसंयुतः प्रस्थापूर्वो
ऽसुचिमस्मासौहतः सिंहेनतत्क्षणात् ४१ रत्न
मादायसिंहोऽपिगच्छन्जांबुवताहतः नीत्वा
स्वमंतकमणिंजांबुवानस्तुतल्लगतः ४२
दत्वापुत्रायक्रीडार्थंसुखेनस्वगृहेवसत् पु
रीपुरेऽज्ञाकृष्णोपिजनैश्चान्यैसमावृतः प्रसे
नोनागतस्तत्रहतोकृष्णेननिश्चितं हाकथं
मणिलोभेनवंधुनापापिनाहतः द्वारिका
वासिनःसर्वेजनाःऊचुःपरस्परं कर्णेकर्णे
जयनल्लोकाकिंवदंतीभवद्ग्राम ४३ वे
ष्यापवादसंतप्तःकृष्णोपिनागरैःजनैः ना
वै गतनैसमाहूयप्रोवाचमधुसूदनः ४४ य
ष्यापवादोऽस्ति मेहंतव्याचरनमांप्रति वनमेव

ययौ कृष्णः नागरैः सहितो जनैः प्रसेनपद
वीं चिन्वन् दृष्ट्वा सिंहेन पातितम् प्रसेनं वाह
नयुतं तत्पादानुसारं ययौ ४६ सिंहं चैव
हतं दृष्ट्वा ऋक्षेन बलिना ततः तत्पादगति
नापश्यन्महद्बिलगतं च तं ४७ बिलद्वारे जना
न्स्थाप्य बिलद्वारे विवेश ह ७ अघप्रमतितो
यदियं नागरैश्छिद्रं बिलमध्यतः ४८ तदेकविं
शति दिने मां मृतं समवुध्यत तदौर्ध्वदेहि
कं कार्यं भवद्भिः विनिश्चितैः ४९ इत्युक्त्वा
प्रविशत् कृष्णस्तं बिलं महदन्तरं विवेश
योजनशतेऽन्धकारं स्वतेजसा ५० निवा
रयन् ददर्श गृहप्रासादं बहुभूमिकं द्वारदे
शे कुमारं च क्रीडयन्तं ददर्श ह ५१ धात्र्यांके

केल्यायमानेनतेमणिनासहबालकं धात्री
तं बालकंग्राहमारोदीमणिमेघ्नतां ५२
सिंहःप्रसेनमवधीःसिंहोजांबुवताहतः
सुकुमारकिमारोदीःतवह्येषस्यमंतकः
५३ इत्येधात्र्यालालयंतंबालंमणिपुंतेन
दीं ऽप्रपश्यद्देवदेवेशोद्युतिमंतंमहामणिं
५४ पयौवनसंपन्नांकन्यारत्नंददर्शसः
विस्मयंसुमहच्चक्रेदृष्ट्वातांतांचारुहासि
नीम् ५५ कृष्णंप्रोवाचसाकन्यागम्यतां
गम्यतामितःयावन्नमपिताप्रोतेजांबुवा
न्सुमहाबलः ५६ इत्याकर्ण्यतदाशौरिः
संरंबदष्ठौप्रतापवान् ऽप्राकर्षित्सहसा
न्यायवयुयुधेशौरिणासह ५७ तयोर्युद्धम
भूत्घोरं हरिजांबुवतोस्तदा द्वारकावा

स्तेन सर्वे गतास्ते सश्रमे दिने रणे कृष्णस्तुम
२ तो निःसंगश्च विचार्य च परलोककृतिं च
कृपरे तस्य तु तेन दा ५८ एकविंशदिनं
यावत् बाहुप्रहरणो विभुः पुयुधे तेन कृ
ष्णेन युधि कर्मणि तोषितः ६० जांबुवा
न् प्राक्रमं स्मृत्वा दृष्ट्वा देवत्वं महते
जं बुवानुवाच ॥ प्रजे यो हं सुरैः सर्वैः पै
शाचैस्समानवैः त्वया जितो हं देवेश
देवस्त्वमसि निश्चितं जाने त्वां वैष्णवं धाम
नान्यस्य वत्त्वमीदृशं इत्यभिष्टूय देवे
शं ददौ माणिक्यमुत्तमम् ६२ सुतां जां
बुवतीं चापि भार्यार्थं वरवर्णिनीम् पाणिं
च ग्राहयामास देवदेवं जगत्पतिं ६४

मणिमादायलांदेवीजाम्बुवत्याचसंयुतः
द्वारकांप्राप्तवान्कृष्णस्ततःस्वभवनंय
यौ ६५ नहृष्टांतेसर्वेद्वारकावासि
नोकिल सत्राजितायमाणिक्यंदत्तवा
न्हृदिसंस्थितं ६६ मिथ्याभिशापसंस्
ष्टुंप्राप्तवानमधुसूदनः सत्राजितोपिसं
त्रस्तःकृष्णायप्रददौसुतां ६७ सत्यभा
मांमहाबुद्धिः सौभाग्यगुणसंयुतांकृ
ष्णभक्तियुतांचैवकृष्णव्रतपरायणां ६
८ शतधन्वाक्रूरमुख्यायादवाःदुष्टमा
नसाः सत्राजितेनतेवैरं चक्रुःरत्नाभि
लाषिणः ६९ दुरात्माशतधन्वातुगते
कृष्णेतुकुत्रचित् सत्राजितंनिहत्यामु

मणिं जग्राह पापधीः ७० कृष्णस्य पुरतः स
त्यातमाचष्टे विचेष्टितं श्रुतं दृष्टं च हि कौ
पि कृष्णः कपटमानुषः ७१ पापिष्ठानां
विनाशार्थमवतारः कृतोऽपि साधूनां रक्ष
णार्थं भक्तानां प्रीतिवर्द्धये ७२ हतं सत्राजि
श्रुत्वा तं गृहीतुं मणिमनुघ्नतः बलदेवं तदावा
क्यमुवाच मधुसूदनः ७३ हंतव्यो हि
त्वया भ्रातः शतधन्वाकुकर्मकृत् निह
२ त्य[illegible]तेध चानेग्रहीत्वा याघवानय ७४
ममभोज्यं हि तद्रत्नं भविष्यति न शोसय
एतच्छ्रुत्वा मयत्रस्तः शतधन्वाकु[illegible]याद
वः ७५ प्राहूयाक्रूरनामानं माणिकं च
प्रददौ स्वयं आरूढो वै गान्निर्गच्छद्दिशः

वडवां

ण्यां दिशम् ७६ स पश्यन्स्थावन्नगृहे तौ नदी
रामजनार्दनौ शतयोजनमितं गत्वा व
ऽवाम त्पु [illegible] मागतौ ७७ पद्भ्यां तैः प
लायमानौ पिहितः कृष्णेन सोपतत्
चिन्वंतो पितुस्य पार्श्वेनेवापलभ्य तौ ७
८ समागतौ स्वनगरं रामकृष्णौ महावि
लौ ऊचुः परस्परं कृष्णजनास्सर्वेन रा
धियं ७९ अप्रयोत्तो मांदूसितवान् कु
ष्णः दुर्वलघातकः स्यमंतकस्य लो
भेन शतधन्वानमग्रहीत् ८० वृषाभि
शापमतनश्लोघमूवस नगन्योतिः अप्रकृ
तोपि विनिः क्रम्य तीर्थयात्राभिषेणसः

८

८१ कार्य्यं गत्वा सुखेनासौ यशेय ह्रूप
तिं विभुं तोषमुत्पाद्य ग्रामासतेन द्रव्येन
वुद्धिमान् ८२ सुरालयग्रहं चित्रं नगरे
समकन्यापत्र नीरोग दुःखरहितं पाप
दुर्भिक्षवर्जिते ८३ सुचिनाधार्यतेत
त्रमणिः सूर्य्यस्यसेवनात् ज्ञानन्नापिस
र्वज्ञो मानुषं भावमाश्रितः ८४ मायया
तानेसमाश्रित्य लोकाचारं करोति सः
वेधुवैरं समुत्पन्नं नच्छिनत्तसमुपस्थि
ते ८५ वृष्पापवादवहुलमात्मानं
समन्यत इति चिंतातुरं कृष्णं नारदः
समुपस्थितः ८६ गृहीत्वातत्कृतां पूजां

१०

२१

सुखासीनंततोब्रवीत् नारदउवाच२

७ किमर्थंखिद्यसेदेवकिंवातेशोककार

णं यथावृत्तंसमाचख्यौ नारदायचक्रे

पाव: २८ जानामिकारणंदेवयद्दर्पे

त्ताछिनंतव त्वयाभाद्रपदेसुक्लेचतु

र्थ्यांचंद्रदर्शनं २९ कृतंतेनसमु:

त्पन्नंत्वांछनंस्वयशोहरं श्रीकृष्णउ

वाच ~~किंमर्थंगणनाथेनसमंस्यन्त:~~

स्य वदनारदतत्त्वेनकिमर्थंचंद्रदर्श

नं ३० निषिद्धंतुचतुर्थ्यांतुद्वितीया

यांकथंनहि नारदउवाच गणना:

थेन शंशप्त: चंद्रमारूपगर्वित: ३१

तद्दर्शनान्नराणां हि वृथा निंदा भविष्यति
श्रीकृष्ण उवाच किमर्थं गणनाथेन शशांक
श्चंद्रः सुधामयः ॥२६॥ इदमाख्यानकंस
र्वं यथावद्वक्तुमर्हसि नारद उवाच शृणु नारद
वक्ष्यामि कथनायकथां शुभां ॥२७॥ गणा
नामाधिपत्ये न गणेशं समकल्पयत् वि
धाता स्वयमागत्य गणेशं गणनायकं ॥२८॥
स्थापयित्वा गणाधिपत्ये रिद्धिं सिद्धिं ददौ ततः
ऽणिमा लघिमा चैव महिमा गरिमा त
था ॥२९॥ प्राकाम्यं च वशित्वं च ईश्वरत्वं च
चाष्टमं भार्यार्थं सिद्धये प्रादात् गणेशस्य
महात्मनः ॥३०॥ पूजयित्वा गणाध्यक्षं स्तुतिं

23

कर्तुं प्रचक्रमे ब्रह्मोवाच गजवक्त्र गणाध्य
क्ष लंबोदर वरप्रदः विद्याधीशेश देवेश स्त
ष्टिसंहारकारक ९७ संपूजयेत् गणाध्य
क्षं मोदकाद्यैः प्रयत्नतः तेषां प्रजायते: सि
द्धिं निर्विघ्नेन न संशयः ९८ प्रसंपूज्य ग
णाध्यक्षं प्रारंभे कर्मणां नरः न तेषां जायते
सिद्धिः कल्पकोटिशतैरपि ९९ त्वद्भक्त्या
तु गणाध्यक्ष विष्णुः पालयते सदा रुद्रोपि
संहरत्याशु गणनाथस्य पूजनात् विनाय
क जगन्नाथ त्वद्भक्त्यैव करोम्यहं १०० इत्थं
संस्तूयमानोसौ देवदेवो जनार्दनः उवाच प
रमप्रीतो ब्रह्माणं जगतांपतिं गणापति
रुवाच वरं बूहि प्रदास्यामि यमेतं मनसि वर्तते

ब्रह्मोवाच कियत्कालेजगत्यस्मिन् निर्विघ्नं
जायतेप्रभो २ एवंप्रायवृत्ते देवोब्रह्मालोके
पितामहः स्वमेवलोकंम्मनन्तपूजयित्वापु गणाधिपं
थंस्थितः ३ एकदागणनाथोविवाहनोप
रिसंस्थितः गगनेविचरंत् देवोगणनाथो
विनायकः ४ स्वल्परूपंमूषकेवनस्योपरि
गणाधिपं ५ अट्टहासंमहच्चक्रेसोमो
रूपमदान्वितः तंदृष्ट्वाकोपताम्रा देवः गण
नाथःसशापह ६ दर्शनीयस्वरूपोहं
सुंदरोहमतीवहि गर्वितोसिशशांक
त्वंफलंप्राप्स्यसिगर्वितः ७ अतःप्रभृ
तिलोकास्त्वांनहिपश्यंतिपापिनं येप्रमा
देनपश्यंतित्वांवरंमृगलांछनं ८ मिथ्या

भिशापसंयुक्ताभविष्यंतिहितेध्रुवम् हा
हाकारोमहानासीश्रुत्वाशापंचभीष
णं ९ शापंप्राप्यंतदादेवासोँपमात मोलो
प्रभुः अंधकारंमहानासीत्सोमेनवेगृह त
धिपे १० तदाइंद्रादयोदेवाशंसयपरमे
गताः विनाचंद्रंमहीनश्येदन्नानांना
शमप्युत ११ ब्रह्माणंज्ञापयामासुःचं
द्रलोपंहिशापतः श्रुत्वातेषांवचोब्रह्मा
उवाचचपितामहः १२ गणानांचस्व
शापोहिनिवारयितुंक्षमः रुद्रेण
पिमयावापितृविष्णुनापिनशक्यते १३
त्वमेवदेवदेवेशंब्रजध्वंशरणंसुराः स

एवंशापमोदंचकरिष्यतिनिसंशयः ५४
देवाऊचुः केनोपायेनवरदोगजवक्त्रोगणे
श्वरः पितामहमहाप्राज्ञतन्नदस्माकंवद
प्रभो ५५ ब्रह्मोवाच चतुर्थ्यांदेवदेवेशो
पूजनीयःप्रयत्नतः कृष्णपक्षेविशेषेण
कर्त्तव्यंतस्यव्रतम् ५६ अपूपैर्घृतसं
पक्वैर्मोदकैःपरितोषयेत् मधुरान्नंह
विष्यंचस्वयंभुंजीतवाग्यतः स्वर्णैरौप
मयंकुर्यात्गणेशंभक्तिभक्तिमान्नरः पूज
यित्वायथान्यायंब्राह्मणायनिवेदयेत् ५
८ हर्षेणमहतातेनसर्वेचंद्रेणसहिताःसुराः
व्रतंचेरुर्विधानेनब्रह्मणामुदितमानसाः

१९ ब्रुतां ते दर्शयामास गणेशं वरदं वि
भुं चंद्रस्तुष्टाव तं देवं स्तोत्रैः रम्यपदैः स्तुतः
२० त्वं कारणं कारणानां त्रिलोकेश त्व
मेव हि प्रसीद [illegible] देवेश जगन्निवास
गणेश लंबोदर वक्रतुंड २१ विरंचि
नारायणपूज्यमान त्वमस्य मे गर्वकृ
तं च हासं २२ एवं संस्तूयमानोसौ चंद्रे
णाथ गजाननः २२ तुष्टोहं तव दास्या
मि वरं ब्रूहि निशाकर २३ लोकानां
दर्शयोग्योहं भवामि पुरेव हि विपापो
हं विशापो हे त्वत्प्रसादात् गणेश्वरः २४

वरमन्यपुष्यदास्यामितिनैनत्ह्देयंमयालव गर्भ
स्यमंजकैत्वेनत्वनिवारयेत्तु त्तमः २५ मूर्ख
पतेतुभाद्रस्ययावत्तुर्यामद्वादशीतिथिः वर्षम
ध्येनद्विनेयेत्वां प श्यंतिमानवाः २६ दोषलेपोभवे
त्तेषांनान्यमासेकदाचिनः मासादौपूर्व
मेवत्वायेपश्यंतिसदानराः २७ द्वितीयायां
द्वितीयायांतेषांदोषोनकिंचिन तदाप्र
भृतिलोकोयंद्वितीयायांकृतादरः २८
भाद्रशुक्लचतुर्थ्यांतुपदापश्यतिपाप
धीः मिथ्यापवादसंयुक्तः वर्षमध्येभवे
ध्रुवं २९ पुनरेवतुपप्रच्छकत्ताधानग
णनायकं केनोपायेनदेवेशदोषतो १५

२९

निन्दणं भवेत् गणेश उवाच यदा चतुर्थ्यां
दृश्येत चंद्रेन भक्तिसंस्थितः २१ चतुर्थ्यां
मोदकाद्यैश्च दापयेत्तां प्रयत्नतः रोहिणी
सहितं त्वां च समभ्यर्च्यार्घ्यदानतः २२ य
थाशक्त्या तु स्वर्णेन रौप्येणापि समाहितः
समरूपाकृतिं दद्याद् ब्राह्मणाय सुभक्तितः
हविष्यं भुक्त्वा नागतश्चरात्रौ मंत्रस्य पूजा मह
दर्चनाद्भुवि: २३ दर्शनस्य फलं यस्यां
गं तस्य तदा भवेत् कथां श्रुत्वा विधानेन
सर्वदोषं विहन्यति इति स्कंदपुराणे चंद्र त
दर्शन कथा समाप्तं = ॥ संवत १८ ९१
लिषितं गोविंदराम ब्राह्मण प्रभाकर =

ॐ श्रीगणेशायनमः नारायणं नमस्कृत्यनरंचैवनरोत्त
मंदेवींसरस्वतींव्या

32